Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1921·2021 ДАССР

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА АКЕНТЛИЈИ

12+

№23 (98370) 1920-чи илдән чыхыр 10 *ИЈУН* 2022-чи ил, чүмә.

Гијмәти 2 рубл.

МӘДӘНИЈЈӘТ ХӘБӘРИ

Дәрбәнд фәхри гонаглар сырасында

«Мәркәз» стратежи инкишаф Акентлијинин мәтбуат-хидмәтиндән информасија Акентлијинә верилмиш мәлумата көрә ијунун 8-дән11-нә кими Гонаґһәјәтиндә кечирилән Арх Москва -2022 XXVII -чи Бејнәлхалг мејмарлыг вә дизајн сәркисинә Дәрбәнд шәрәфли гонаг кими дәвәт олунмушдур.

Ачыг дискусијалар силсиләси чәрчивәсиндә експертләр Русијанын гәдим шәһәри олан Дәрбәндин устад- план реализә едилмәсинин габағчыл тәҹрүбәси мисалында шәһәр планлашдырылмасыны ән јахшы практикасыны мүзакирә едәҹәкләр.

«Мәркәз» стратежи инкишаф Акентлији 2019-чи илдә һазырда реализә едилән устад-план әсасы тәшкил едән «Дәрбәнд шәһәринин инкишафы потенсиалыны комплекс гијмәтләндирилмәси» тәдгигатыны тәгдим етмишдир.

«Вә еләҹәдә Дәрбәнд Русијада устад-план һазырланмасына ачыг Бејнәлхалг мүсабигә кечирилмиш биринчи шәһәр олмушдур» дејә мәлуматда билдирилир.

Дәрбәнд шәһәринин мејмарлыг вә шәһәрсалма идарәсинин рәиси Иса Мәһәммәдов шәһәрин глобал трансформасијасынын јекунлары һаггында демишдир: «Гәдим Дағыстан шәһәринин устад-планы 2019-чу илдән башлајараг реализә олунур. Бу јалныз шәһәрсалма картларыны, малијјә моделләрини вә нәглијјат схемләрини топлуғу дејил, һәм дә инсанларын кәләҹәјинин лајиһәләшдирмәси васитәси, шәһәрин кәләҹәк инкишафына стратежи бахышдыр. Дәрбәнд бу күн-

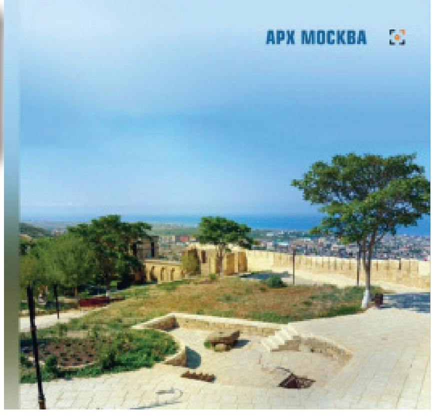

зәнкин кечмиши вә бөјүк потенсиаллы динамик инкишаф едән шәһәрдир. Бурада тарих вә мүасирлик, шәрги колорит вә јени урбанист гәрарлар чарпазлашыр» дејә о гејд етмишдир.

Сәркинин програмына «һәјат давамлы Дәрбәнд. Стратег шәһәр», дәјирми массасы, «Саһилин инкишафы, стратекијасы вә сурәтли гәләбәләри» мөвзусу үзрә дискусија, дахил едилмиш, еләҹәдә «Шәһәр дејишикликләринин башлыча сәбәби-команда», «комплекс инкишаф лајиһәләри јанашмалары вә реализә едилмәси», «Дәрбәндин мәдәни ландшафты. Кечмишин дејәри вә әсли» кејс-сесијалар чәрчивәсиндә тәҹрүбә мүбадиләси кечирилмишдир.

Сәркинин рәсми сајтында әтрафлы програмла таныш олмаг олар. Гејд едилир ки, «Арх Москва» Бејнәлхалг архитектура вә дизајн сәркиси Москванын ән гәдим мејмарлыг-тикинти сәркиләриндән биридир.

Бурада һәр илдә апарачы Русија вә харичи мемарлар вә дизајнерләри хүсуси вә шәһәрјарадан лајиһәләшдирмә, тикинти вә меканларын тәртибаты саһәсиндә инновасија гәрарларынын презентасијасијасыны кечирирләр.

«Јени Дүнја-Јени Имканлар»

Дүнјанынын бу илки ән бөјүк вә әһәмијјәтли бизнес тәдбирләриндән бири- Санкт-Петербург Бејнәлхалг Игтисади Форуму бу девиз алтында кечириләҹәк.

Бу, Дағыстанын артан потенсиалыны тәгдим етмәк, етибарлы тәрәфдашларын дәстәјини ҹәлб етмәк вә бөјүк инвесторлары ҹәлб етмәк үчүн әла фүрсәтдир. Бу ил Форум чәрчивәсиндә биз мүхтәлиф саһәләрдә: еколокија вә елмдән тутмуш малијјә вә јол инфраструктуруна кими 15-ә јахын сазиш бағламағы планлашдырырыг.

Дағыстан стендинин зијарәтчиләринә һәмчинин «Шимал-Ҹәнуб» Бејнәлхалг дәһлизинин тәркиб һиссәси кими республиканын нәглијјат-логистика комплексинин макети тәгдим олунаҹаг вә бу, бизим транзит потенсиалымызы әјани шәкилдә нүмајиш етдирәҹәк.

Федерал Туризм Акентлијинин стендиндә дағ отлары илә Дағыстан чајынын дегустасијасы, дағ отларындан тизан вә Дағыстан үрбечинин пајланмасы кечириләҹәк. Роскогрес Фондунун үзүмчүлүк вә шәрабчылыг саһәсинә һәср олунмуш тематик платформасында Дағыстаны ејни анда үч бөјүк мүәссисә тәмсил едәҹәк.

Әминәм ки, гаршыдан кәлән форум өлкә игтисадијјатыны јенидән башламаға вә Дағыстана инвестисија вә јени маргалы лајиһәләр ачмаг үчүн имкан верәҹәк!

Б.Пирмәһәммәдов

БУ НӨМРӘДӘ

Дағыстанын игтисадијјатынын инкишафы мүзакирә едилмишдир

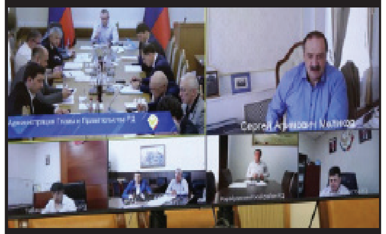

К.Кәримов
сәһ. 2

Субсидијаларла дәстәкләнәҹәкләр *сәһ.2*

800 һектардан артыг јени үзүмлүкләр салынаҹагдыр

«Дағыстан» РИА
сәһ.3

Емал мүәссисинин ишилә таныш олмушлар

С. Мирһәмидова
сәһ.6

Ахшам чајынын ләззәти
З. Дәрбәндли
сәһ.7

Особенности весеннего призыва 2022 года
сәһ.8

ДР ҺӨКҮМӘТИНДӘ

Дағыстанын игтисадијјатынын инкишафы мүзакирә едилмишдир

Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликовун рәһбәрлији алтында кечирилмиш харичи факторлар нәзәрә алынмагла Дағыстан Республикасынын игтисадијјатынын давамлы инкишафынын тәмин едилмәси үзрә Оператив Гәраркаһын јығынчағы кечирилмишдир.

Өнчә Серкеј Меликов һакимијјәт органларынын рәһбәрләринә бүдҹәдән вахтында вә сәмәрәли иҹрасынын ваҹиблији хатырлатмышдыр. Рекион башчысы милли лајиһәләрин кејфијјәтли реализә едилмәсинә вә дөвләт алымаларынын шәффафлығына хүсуси диггәт јетирмишдир.

Инвестисијаларын рекиона ҹәлб едилмәси даһа ваҹиб бир мөвзу олмушдур. Инвестисија рејестеринин тәртиб едилмәси үчүн бәләдијјәләрин имканларыны вә тәләбләрини өјрәнилмәсинә вә илк нөвбәдә бүтүн бәләдијјә бирләшмәлиринин башчыларыны Республика Башчысы бу истигамәтдә јөнәлтмишдир.

«Саһибкарларын тикинтидә вә јејинти сәнајесиндә јерли материаллардан истифадә едә билмәси, ушаг мүәссисәләриндә столарын үстүнә ләззәтли вә фајдалы мәһсуллар верилмәси вә республиканын һүдудларындан кәнарда Дағыстан брендләринин танынмасы үчүн һазырда јерли истеһсалчылары дәстәкләмәк вахтыдыр» дејә Республика Башчысы гејд етмишдир.

Рекионун инкишафы һаггында сөзүнү давам етдирән Серкеј Меликов туризмә хүсуси диггәт ајрымышдыр.

Өтән һәфтә рекион башчысынын Казбек рајонуна ишчи сәфәрини јекүнларына көрә һәмин бәләдијјә бирләшмәсиндә турист кластерни кенишләндирилмәси даир тапшырыглар вермишдир. Беләликлә Дубки гәсәбәсиндә 7,4 һектар саһәдә кениш инвестисија лајиһәсинин инкишаф етдирилмәси, дикәр торпаг саһәләриндән сәмәрәли истифадә едилмәси вә еләҹәдә јүксәк комфортлу истираһәт зонасынын јарадылмасы планлашдырылыр. Турист рекиону кими һамы тәрәфиндән Дағыстаны танымасыны нәзәрә алараг Республика башчысы туризмә саһәсиндә орта зүмрәли мүтәхәссисләрин һазырланмасы үчүн коллеҹин ачылмасыны тәклиф етмишдир. Профил тәдрис мүәссисәсинин тикилмәси үчүн торпаг саһәси Маһачгала шәһәриндә сечиләҹәкдир. Лакин, јахын вахтларда кадырлар һазырланмасы мәсәләсини һәлл етмәк үчүн Серкеј Меликов Дағыстан Халг Тәсәррүфаты Унверситетинин базасында турист сервиси мүтәхәссисләринин һазырланмасы үзрә лајиһәнин реализә едилмәсинин ишләниб һазырланмасыны тапшырмышдыр.

Гәраркаһын кедишаты заманы Дағыстанын биринҹи витсе назири Руслан Әлијев Антикризис тәдбирләри һаггында мәлумат вермишдир. Онларын арасында һазырда игтисадијјатын санксијалардан мүдафијјәси үчүн ганунвериҹилик мүһитини формалашдырылмасы,

рекионларын дәстәкләнмәси, бәләдијјә бирләшмәләринин малијјә стабилијини мөһкәмләндирилмәси, бүдҹә кредитләрини һәм әсас борҹун вә һәмдә она көрә фаизин өдәнилмәси саһәсиндә бүдҹә кредитләри үзрә өдәнишләрин реструктуризасијасы кими мәсәләләр вардыр.

Милли лајиһәләрин реализә едилмәсинин Руслан Әлијев инкишафын узун мүддәтли мәгсәдләринә наил олумасынын әсас васитәләриндә бири адландырмышдыр. Нәзәрдә тутулмуш вәсаитләрин үмуми һәҹми 28,8 милјард рублдан 5,5 миллјард рублун вә ја 19,1 фаизи хәрҹләр үчүн малијјәләшдирмишдир.

«Планлашдырылмыш 189 мүгавиләнин 75,6 фаизи вә ја 823 мүгавилә имзаланмышдыр. Әкәр «Земски» мүгавиләләри истисна едилсә онда һесабат дөврүндә онларын 96 фаизи имзаламышдыр. Инди бизим вәзифәмиз вәсаитләрин сәмәрәлијини тәмин етмәк вә ән башлыҹасы вахтында мәнимсәмәкдир» дејә республиканын биринҹи витсе назири билдирмишдир.

О, һәмчининдә Дағыстанын бирләшдирилмиш бүдҹәсинә верки вә гејриверки кәлирләрини дахил олмасы мәсәләсинә тохунмушдур. Беш ај әрзиндә план тапшырыглары 103,7 фаиз иҹра едилмиш, һәгиги олараг бүдҹәјә 20,6 милјард рубл дахил олмушдур. Бунун 15,6 милјард рублу республика бүдҹәсинә, 5 милјард рубла гәдәри шәһәр вә рајонларын бүдҹәләринә дахил олмушдур.

Дағыстан Республикасынын саһибкарлар вә инвестисијалар үзрә Акентлијинин рәһбәри Артјом Хрјукин мүшавирә чәрчивәсиндә артыг рекионда реализә едилән бизнесин тәсдәгләнмәси тәдбирләрини хатырлатмышдыр. Сөһбәт иллик 0,5 фаиз тарифи үзрә республиканын зәманәт фондунун заминлији һаггында кедир. Онун 120 милјон рублу мәбләгиндә кичик вә орта саһибкарлыгын 29 субјекти алмышдыр. Лизинг фәалијјәти чәрчивәсиндә үмуми мәбләғи 90 милјон рубла гәдәр 13 сазиш бағланмыш, ондан башга гүввәдә олан мүгавиләр үзрә лизинг өдәнишләринә илин ахырнадәк мөһләт верилмишдир. Һәмчининдә антисанксија тәдбирләри чәрчивәчисиндә 21 микрозајм мүгавиләси бағламыш, 67 кичик вә орта саһибкарлыг субјектләринә кредит мөһләтләри верилмиш, өзүмәшғул оланларын фаиз тарифи 4,5 фаизә гәдәр азалдылмышдыр.

Чыхыш едән күзәштли кредитләмә шәклиндә дөвләт дәстәји тәдбирләри һаггында саһибкарларын мәлуматландырылмасы үчүн бизнес бирликләрлә көрүшләр кечирилдијини ајрыҹа гејд етмишдир. Онун сөзләринә көрә «Мәним бизнесим» мәркәзи тәрәфиндән 114 саһибкара мәсләһәт көмәји көстәрилмишдир.

Дағыстан Республикасынын игтисадијјат вә әрази инкишафы назири вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән Арсен Рүстәмов систем јарадан тәшкилатларын фәалијјәтинин моноторинки кечирилмәси һаггында мәлумат вермишдир. О гејд етмишдир ки, бу тәдбир әһалинин мәшғулуғуна вә рекионда сосиал стабилијә хејли тәсир көстәрир, Дағыстан Русија Федерасијасынын системјарадаҹы тәшкилатларынын сијаһысыны актуалашдыран 23 рекион сырасына дүшмүшдүр.

Республика игтисадијјатынын әсас саһәләриндә фәалијјәт көстәрән 81 мүәссисәнин тәсәррүфат фәалијјәти көстәрҹиләринин мүсбәт динамикасы һаггында Арсен Рүстәмов данышмыш, һәмин мүәссисәләрдә вә еләҹәдә бүдҹә саһәсиндә әмәк һаггы үзрә борҹларын олмамасыны гејд етмишдир.

Рекионун әмәк вә сосиал назири Абдурәһман Маһмудов ишсиз вәтәндашлар ҹәлб едилә билән пуллу иҹтимаи (мөвсүм) ишләрин тәшкили һаггында мәлумат верәрәк билдирмишдир ки, белә иш мүмтәзәм апарылыр вә бу саһәдә вәзијјәт стабилдир.

Назир һәмчинин дә мүвафиг програм чәрчивәсиндә ишсизлијин артмасына јол верилмәмәси мәгсәдилә әмәк базарында кәркинлијин азалдылмасына јөнәлдилән бир сыра тәдбирләр һаггында мәлумат вермишдир. Һазырда ишсиз вәтәндашларын сајы 25,5 мин адам тәшкил едир ки, бу да өтән илин мүвафиг дөврүндән 1 мин адам аздыр.

Чыхышыны јекүнлашдыран Абдурәһман Маһмудов мәлумат вермишдир ки, 2022-ҹи илин ијунун ајынын 1-дәк олан вәзијјәтә көрә 2,6 мин адам даими иш јерләрилә тәмин едилмишдир.

Субсидијаларла дәстәкләнәҹәкләр

Үзүм вә шәраб мәһсулары истеһсалчылары үчүн субсидијалар тәгдим олумасына сифаришләрин верилмәсини республиканын чохфунксијонал мәркәзләри гәбул едирләр.

Рекионал ЧФМ-ин мәтбуат-хидмәтиндән информасија Акентлијинә верилмиш мәлумата көрә бу ҹүр дәстәјин реализә едилмәси Дағыстан Республикасынын үзүмчүлүк вә алкоголун регулјуасијасы үзрә Комитәсилә әлавә разылашма сајәсиндә мүмкүн олмушдур.

«Субсидијанын һәм кәнҹ үзүмлүкләрин салымасы вә һәм дә гуллуғун тәмин едилмәси, суварма системинин гурашдырылмасы, күбрәләрин вә башга шејләрин алымасы үчүн истифадә етмәк олаҹагдыр» дејә мәлуматда билдирилир.

Гејд едилир ки, субсидија аланлар Комитет тәрәфиндән кечириләҹәк сечимин кедишатында мүәјјән едиләҹәкдир. Иштиракчылардан сечим критеријаларына вә сифаришләрин дахил олмасыны нөвбәлијини мүвафиглик тәләб олунур.

Сифаришләр ијун ајынын 6-да саат 10.00-дан ијун ајынын 15-нә саат 17.00-дәк ЧФМ-ин бүтүн офисләриндә гәбул олунур.

РФ ҺӨКҮМӘТИНДӘ

Сәрәмҹан имзаламышдыр

Азтәминатлы аиләләрдән 3-7-дәк олан ушаглара һәр ајлыг өдәнишләр үчүн Дағыстан Республикасына вә дикәр рекионлара 5,6 милјард рубл көндәриләҹәкдир.

РФ Һөкүмәтинин сәдри Михаил Мишустин бу һагда сәрәмҹан имзаламышдыр. Ханты- Мансискиј, Јамало-Ненетскиј мухтар даирәләрдә пул дахил олаҹагдыр. Әлавә малијәләшдирмәнин ваҹиблији бу рекионларда өдәнишләр аланларын сајыны дәгигләшдирмәсилә әлагәдардыр. 3-7-дәк олан ушаглара һәр ајлыг өдәнишләр едилмәси Президентин Фәрманы илә 2020-ҹи илдән башламышдыр. Аиләдә вәзијјәтдән асылы олараг онун мәбләғи һәр ушаға рекионал јашајыш минимумун 50, 75 вә ја 100 фаиз мигдарында ола биләр.

Өдәниши тәтиб етмәк үчүн чохфуксијанал мәркәзләрә вә ја сосиал мүдафиә органларына шәхсән кедәрәк, «Дөвләт хидмәтләри» порталында електрон әризә вермәклә тәртиб етмәк олар.

Сәһифәни һазырлады: К.Кәримов

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

800 һектардан артыг јени үзүмлүкләр салыначагдыр

Ијунун 7-дә Дағыстанда үзүмчүлүк вә алкоголун регулјасијасы үзрә Комитәнин фәалијјәти һаггында мәсәлә үзрә кечирилән мүшавирә чәрчивәсиндә Дағыстан Һөкүмәтинин сәдри Абдулмүслим Абдулмүслимов саһәнин инкишафы даир бир сыра вәзифәләр ирәли сүрмүшдүр.

О гејд етмишдир ки, Дағыстанын үзүмчүлүк комплекси приоритет, республиканын агросәнаје комплексинин сосиал-әһәмијјәтли вә бүдчә јарадычы игтисади сектору кими узун илләр әрзиндә стабил мүсбәт нәтичәләр нүмајиш етдирир.

«Дағыстанда олан торпаг-иглим шәраитләри , тәчрүбә вә бәчәрмә әнәнәләри үзүмчүлүјүн вә шәрабчылыгын сәмәрәли инкишафына көмәк көстәрир вә нәтичәдә Русија Федерасијасы субјектләри арасында республика лидердир» дејә баш назир гејд етмишдир.

Гејд едилмишдир ки, 2021-чи илин нәтичәләринә көрә Дағыстан Республикасы пајына Русијанын үзүмлүкләринин 27 фаизи дүшүр, үзүмлүкләрин үмуми саһәси 26,2 мин һектар тәшкил едир ки, бунунда 16569 һектары кәнд тәсәррүфаты тәшкилатларынын, 3422 һектары фәрди кәндли фермер тәсәррүфатларынын, 6245 һектары әһалинин ихтијарындадыр.

2022-чи илдә јени үзүмлүкләр (878 һектар) салымасы вә истифадәдән чыхмыш (460 һектар) үзүмлүкләрин гырылыб тәмизләнмәси планлашдырылыр. Илин әввәлинә бар верән үзүмлүкләрин саһәси 22,4 мин һектар тәшкил едир вә чари илдә чаван үзүмлүкләрин бәһәрә кәлмәси вә 400 һектар үзүмлүкләрин һесабдан силимәси нәзәрә алымагла бар верән үзүмлүкләрин саһәси 23112 һектар тәшкил едир. Дағыстан Республикасынын үзүмчүлүк вә алкогол регулјасијасы үзрә Комитә сәдри вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Шәриф Кәримханов саһәнин бу күнки вәзијјәти һаггында мәлумат вермишдир.

О гејд етмишдир ки, јаз тарла ишләринин кедишатында Дағыстанын үзүмчүләри тәрәфиндән мајы ајынын 25 –нә олан мәлумата көрә 692,2 һектар (бу илин үчүн индекатор планыны 78,9 фаизини тәшкил едир) јени бағлар салынмышдыр.

Пајызда әкиләчәк јени үзүмлүк саһәләриндә һазырлыг ишләрни, кедир плана көрә 603 һектар саһәдә јени үзүмлүкләр салымасы үчүн планта шуму галдырылыр.

Ш.Кәримханов билдирмишдир ки, республиканын үзүмчүлүк саһәсиндә 247 саһибкарлыг фәалијјәти субјекти, о чүмләдән 99 кәнд тәсәррүфаты, 148 кәндли фермир тәшкилаты мәшғулдур.

«2021-чи илдә үмуми үзүм мәһсулу јығымы 237,9 мин тон тәшкил етмишдир ки, бу да 2020-чи илдәкиндән 12 фаиз вә ја 29 мин тон чохдур, өтән илдә мәһсулдарлыг 7,7 фаиз артараг һектардан 106 сентнир тәшкил етмишдир. Дәрбәнд рајонунун «Н.Әлијев адына» АЧ 25,8 мин тон, Дәрбәнд шәһәринин «Дизив-2» ММЧ-си 17,5 мин тон, «Үзүмчү» ММЧ-си (Дәрбәнд рајону) 16,7 мин тон күнәш мејвәси јетишдирәрәк ән ири истеһсалчылардырлар.

2022-чи илдә үмуми мәһсул јығымыны өтән илдәки сәвијјәдә тәмин едилмәси планлашдырылыр. Јәни рәгәмләрин дили десәк јетишдирилмиш 237,9 мин тон үмуми мәһсулун 163,7 мин тону емал, вә 74,7 мин тону тәзә шәкилдә реализә олунмушдур. Орта мәһсулдарлыг һектардан 100 сентнир вә јухары тәшкил етмишдир» дејә профил идарәнин рәһбәри мәлумат вермишдир.

Үзүмчүлүјүн вә шәрабчылыгын дөвләт дәстәји мәсәләси ајрыча мүзакирә олунмушдур. Кәримхановун сөзләринә көрә ДР һөкүмәти вә Русијанын кәнд тәсәррүфаты назирлији арасында имзаламыш Сазишә көрә ДР-ин 2022-чи илдә саһә үзрә индикаторлары мүәјјән едилмишдир.

«Беләликлә үзүмлүкләр салымасы саһәси плана көрә 878 һектар, барә верән үзүмлүкләрин саһәси 17800 һектар тәшкил едәчәкдир. Мүәјјән едилмиш көстәрчиләрин тәмин едилмәси мәгсәдилә үзүмчүлүјүн вә шәрабчылыгын инкишафына 519 милјон рубл мәбләғидә нәзәрдә тутулмушдур ки, бу да 2021-чи илин малијјәләшдирмә һәчмиләриндән ики дәфәдән дә артыгдыр. Бу мәбләғин 493 милјон рублу Федерал вә 26 милјон рублу республика бүдчәсиндән ајрылачагдыр» дејә Кәримханов билдирмишдир.

Мүшавирәнин јекунларына көрә Дағыстан һөкүмәтинин сәдри идарәнин фәалијјәтинә аид бир сыра протокол тапшырыглары вермишдир.

«Дағыстан» РИА

ДР ҺӨКҮМӘТИНДӘ

Дағыстанда јун емалынын инкишафы үзрә тәдбирләр һазырланачаг

Ијун ајынын 3-дә Дағыстан һөкүмәти сәдринин мүавини Нәриман Абдулмуталибов вә Дағыстан Республикасынын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назири Мухтарбиј Аджеков Хасавјурт рајонунун Костек кәндиндәки SPoK «Мајак» М-1 јун јума мүәссисәсинин иши илә таныш олублар.

Мүәссисәнин рәһбәри Әһмәд Гурбанов јунун јујулмасынын принсипләри вә үмумиликдә мүәссисәнин фәалијјәти барәдә мәлумат вериб.О,анбардан јунун чешидләмә сехинә нечә кетдијини, орадан јун јујан хәттә көндәрилдијини, сонра гурудулуб преслəндијини әјани сурәтдә көстәриб.

Беләликлә, күн әрзиндә «Мајак»М-1 11 тона гәдәр јун емал едир вә бир гајда олараг, һәмин мәһсул Беларусија вә Чинә сатылыр.

Ширкәтдә јунун емалы вә сатышы да мүзакирә олунуб.

Нәриман Абдулмуталибовун гејд етдији кими, Дағыстан рәһбәрлији тәрәфиндән бу истигамәтә чидди диггәт јетирилир.

«Бизим бу саһәни әлә кечирмәјә һазыр олан инвесторларымыз вар, лакин һәгигәтән чидди потенсиалын јарадылмасы үчүн әһәмијјәтли инвестисијалар тәләб олунур. Бурада јун емалы үчүн аваданлыг әлдә едилмәлидир, бу да инвесторларын хәрчләринин бир һиссәсини әдәмәдән алына билмәз. Биз бу мәсәләни Сәнаје вә Тичарәт Назирлији вә Росагролизингә ишләјәчәјик»,-дејә баш назирин мүавини билдириб.

Мухтарбиј Аджеков ону да билдириб ки, Дағыстанда бир нечә јун емалы мүәссисәси фәалијјәт көстәрир, лакин онларын имканлары һејвандарларын тәләбатыны там өдәјә билмир. О гејд едиб ки, бу саһәјә дөвләт дәстәји тәдбирләринә, хүсусән дә техноложи аваданлыгларын алынмасына субсидија верилмәсинә еһтијач вар.

«Русија Федерасијасында истеһсал олунан јунун 25%-ә гәдәри Дағыстанын пајына дүшүр.Онун емал дөврүнүн там јарадылмасы бизим үчүн вачибдир ки,бу да әлавә иш јерләри јарадачаг. Биз бу мәсәләләри әтрафлы шәкилдә

«Дағыстан» РИА

МӘДӘНИ ҺӘЈАТЫМЫЗ

Илк дәфә

Дәрбәндин гәдим мәбәдләри һаггында лајиһә Казан шәһәриндәки Ислам мәдәнијјәти музејинә тәгдим олунмушдур. Өтән һәфтә Казан шәһәриндәки Ислам мәдәнијјәти музејинә «Он сәтир. Мүәллиф һамыја танышдыр» сәркисинин ачылышы олмушдур. Һәмин сәрки лајиһәси үч мәшһур рәссамларын јарадычылыг дүшүнчәсинин мәһсулудур. Онлар- Макс Епштејн (Исраил), Чамал Аджыкереј (Москва) вә Татјана Ваһанова (Мајкоп) кими рәссамлардыр. Лајиһәјә он ишдән ибарәт үч график серијалар дахил едилмишдир. Вернисаж чәрчивәсиндә гонаглара һәмчинин дә «Ачыг мәбәдләр» лајиһәси тәгдим едилмишдир. Лајиһәдә Дәрбәнд шәһәри вә рајонунун әразисиндә јерләшән гәдим мәбәдләр дахил едилмишдир. Сәрки «Мәдәнијјәт» милли лајиһәси чәрчивәсиндә реализә едилир вә август ајынын 17-дәк давам едәчәкдир.

ВАЧИБ ГӘРАР

Маска режими ләғв едилмишдир

ДР-ин башчысы Серкеј Меликов Дағыстанда маска режиминин ләғв едилмәсини елан етмишдир.

«Чохлары үчүн узун мүддәт көзләнилән јенилик-Дағыстанда мүһафизә маскалары үзрә тәләбләр көтүрүлүр. Өз сағламлығына вә тәһлүкәсизлијинә төмкинли мүнасибәт көстәрәнләрә тәшәккүрүмү билдирирәм. Республикамызда вaксинасијанын сәвијјәси 85 фаизә чатмышдыр. Мәһз проблемә бу чүр мүнасибәт хәстәлијин давамлы азалмасына имкан вермишдир» дејә рекион башчысы Телеграмда өз сәһифәсиндә јазмышдыр.

Серкеј Меликовун фикринчә мәһдудијјәтләрин ләғв едилмәси бу күнкү шәраитләрдә хүсусилә вачиб олан бизнесә там күчүлә ишләмәјә имкан верәчәкдир. Сахланылан јеканә мәһдудијјәт- дизенфексија режимидир.

РЕСПУБЛИКАНЫН КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫНДА

Бујнакскидә тинкләрин идхаләвәзи үзрә иши гијмәтләндирилмишдир

Дағыстан Һөкумәти сәдринин мүавини Нәриман Абдулмуталибов вә ДР кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назири Мухтарбиј Аджеков бир аз әввәл Бујнакски шәһәриндәки мејвә биткиләринин Дағыстан селексија тәҹрүбә стансијасында олмушлар.

Сәфәрдә онлары назир мүавини Емин Шајхгасанов, ДР Федерал Аграр Мәркәзин директору вәзифәсини иҹра едән Нәриман Ниматулајев вә Бујнакски рајон мүдиријјәтинин кәнд тәсәррүфаты шөбәсинин рәиси Магомед Һаҹымурзајев мүшајәт етмишләр. Нүмајәндәләр елми мүәссисәнин лабораторијаларыны, онун бағларыны, шитиллијини, су һөвзәсини вә еләҹәдә 7 миндән артыг елми, о ҹүмләдән 19-ҹу әсрин китаб фондуна бахмышлар. Стансијанын директору Садрудин Батталов мүрәббә, ширәләр вә компотлар һазырланан ҝилас, алма, шафталы, албалы, әрик мүхтәлиф аброген сортлары үзәриндә нә ҹүр сынаглар кечирилмәси һаггында данышмышдыр.

Селексија стансијасына ҝедишатынын јекунлары үзрә данышан Нәриман Абдулмутәлибов тинкләрин идхаләвәзи саһәсиндә, мүәссисәдә ҝөрүлән ишин ваҹиблијини гејд етмишдир.

«Стансијада кејфијјәтли тинкләр беҹәрилир. Дағыстанда бунлардан артыг истифадә олунур. Чәјирдәкли вә башга биткиләр үзрә мүәјјән мүвәффәгијјәтләр вардыр. Мүәссисә инкишаф планы һазырламыш, биз исә өз тәрәфимиздән ону дәстәкләјәҹәјик. Перспективләр јахшыдыр вә мәним фикримҹә биз тинкләрин идхаләвәзи үзрә мүәјјән нәтиҹәләр әлдә едәҹәјәк» дејә витсе- назир билдирмишдир.

ШӘҺӘРИМИЗИН МӘДӘНИ ҺӘЈАТЫ

Луиза Албастованын шәхси сәрҝисиндә

Луиза Албастованын рәсмләринин шәхси ачылышы мајын 30-да «Нарынгала ситадели» мемарлыг комплекси әразисиндә сәрҝи експозисија залында олмушдур.

Луиза Албастова-тәҹрүбәли рәссам вә академик,студија мәктәбинин саһибидир. О, өзүнүн емосионал, тәсирли, шәһәр, мәнзәрә вә портретләрилә танынмышдыр. Онун бир чох ишләри Нју-јорк, Париж вә диҝәр дүнја мәркәзләриндә нүмајиш етдирилир. Мәдәни-тәһсил, сәрҝи експозисија вә екскурсија фәалијјәти үзрә Дәрбәнд горуг- музејинин директор мүавини Емилија Амирова сәрҝинин ачылышыны елан едәрәк гејд етмишдир ки,

Луиза Албастова 2013-ҹү илдә Грозныј шәһәриндә өзүнүн бәдии студија мәктәбини вә галерејасыны ачмышдыр.

«Луиза һәр ҝүн ушаглары вә бөјүкләри инҹәсәнәтә алышдырыр, өзү дә пулсуз тәһсил алан мәһдуд имканлы ушаглара хүсуси диггәт јетирир. О Америка Бирләшмиш Штатларында музеј, Бөјүк Британијада, Украјнада, Газахыстанда,Бирләшмиш Әрәб Әмирлијиндә вә Русијада музеј сәрҝиләри дахил олмагла, 20-дән артыг Бејнәлхалг сәвијјәли бәдии сәрҝиләрдә иштирак етмишдир.

Сәрҝидә һәмчинин дә Елита Рүстәмованын бәдии ишләри тәгдим олунмушдур. Тәдбирдә Русијанын Јарадыҹы Рәссамлар Иттифагынын үзвү Мәлик Агабалајев, «Нарынгала ситадели» мемарлыг комплексинин мүдири Ризван Газыјев, Туризм Мәркәзи рәһбәринин мүавини Ренат Селимов вә Дағыстан Дөвләт Техники Университетинин тәләбәләри иштирак етмишләр.

К.Кәримов

Тәшәккүрүмүзү билдиририк

Инсан ағлыны биләндән ҝүҹү чатдығы гәдәр ишләјир, ишләмәк заманы битәндән сонра исә, тәгаүдә чыхыр. Бир сөзлә инсан әзијјәтинин бәһрәсини сонра да ҝөрүр.

Редаксијамыза ҝәлән бир тәшәккүр мәктубу бизи һејран етди. Биз дә редаксијанын әмәкдашлары олараг бу мәктубу ишыгландырмаг истәдик. Хабаил Шахларович Бәширов, Дәрбәнд шәһәринин «Милосердија» тәгаүд пајлама идарәсиндә чалышыр. Биз Дәрбәндин бир сыра инсанлары, бу шәхсин әсл инсанлығына вә онун инсанлара гаршы меһрибан давранышына лајигли јанашмаг истәдик. Онун ишләдији мүддәтдә, биз өз тәгаүдүмүзү вахт-вахтында алырыг. Она ҝөрә дә, биз Хабаил бәјә, Тимур Оруҹова, Хатирә Мәрдановаја Нәзакәт Бабајеваја вә Әлиһејдәр Әсҝәрова өз дәрин миннәтдарлығымызы билдиририк. **Һөрмәтлә:** Асја Бајрамова, Лидија Клакова, Тамара вә Анја Халашевскиләр. Дәрбәнд шәһәри, Шеболдајева күчәси 4 нөмрәли евин сакинләри. Белә инсанлар нә гәдәр чох оларса, инсанларын һәјаты да о гәдәр ҝөзәл олар. Тәшәккүр едирик.

Емал мүәссисинин ишилә таныш олмушлар

Бу ҝүнләрдә Дағыстан Һөкүмәти сәдринин мүавини Нариман Абдулмуталибов вә ДР-ин кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назири Мухтарбиј Аджеков Бујнакски рајонундаки «Дерија» емал мүәссисәсинин ишилә таныш олмушлар

Сәфәрдә онлары назир мүавини Емин Шајхгасанов вә рајон мүдиријјәтинин кәнд тәсәррүфаты шөбәсинин рәиси Магомед Һаҹымурзајев мүшајәт етмишләр.

Нүмајәндәләр мүәссисәнин истеһсал сехләринә вә дондуруҹу камераларына бахмышлар. Кәнд емалы кооперативинин рәһбәри Шамил Адилханов гуш әтинин емалы просеси һаггында әтрафлы данышмыш вә техноложи хәтләрин ишини нүмајиш етдирмишдир.

«Дерија» кәнд емал кооперативи онун дәрин емалы јолу илә гуш әтинин истеһсалы вә консервләшдирилмәси илә мәшғул олур. Бу мәгсәдлә мүәссисә, о ҹүмләдән мүасир аваданлығын алынмасы үчүн 110 милјон рубл инвестисија гојмуш, кәнд тәсәррүфатынын инкишафы дөвләт програмы үзрә грант шәклиндә 31 милјон рубл алмышдыр. Бу ҝүн мүәссисәнин истеһсал ҝүҹләри илдә әлавә 5 мин тона гәдәр мәһсул һазырламаға вә беләликлә дә идхаләвәзи просесә хејли төһфә вермәјә имкан верир.

Наркоманијанын гаршысынын алынмасы

Ҝәнҹләр арасында наркоманија, тәәссүфләр олсун ки, ҹәмијјәтдә һәлә дә ән тәһлүкәли һадисәләрдән биридир. Дөвләт наркотик тиҹарәти илә мүбаризә апармадығындан, ону мәғлуб етмәк һәлә мүмкүн олмајыб. Она ҝөрә дә бу саһәдә габаглајыҹы тәдбирләр, гаршысынын алынмасына даир тәдбирләр мүтәмади олараг апарылмалыдыр

Бу, наркотикләрдән (психоактив маддәләрдән) суи-истифадәнин гаршысынын алынмасы, наркотик маддә истифадәси вә асылылығынын башланмасынын гаршысыны алмаг вә ја наркотик маддә истифадәси илә бағлы проблемләрин инкишафыны мәһдудлашдырмаг үчүн едилән бир профилактик просесдир. Онун гаршысынын алынмасы сәјләри инсана вә ја әтраф мүһитә јөнәлдилә биләр. Бунун гаршысынын алынмасы тәдбирләри ҹәмијјәтин шәртләрини вә ја сијасәтини елә бир шәкилдә дәјишдирмәјә јөнәлдилә биләр ки,наркотик маддәләрин мөвҹудлуғу вә ја онлара олан тәләбат азалсын.

Фәрди шәхс үчүн наркотик вә ја психоактив маддә асылылығынын гаршысынын алынмасы, наркотик маддә истифадәсини дајандырмаға вә ја азалтмаға көмәк едән бир чох

мүхтәлиф мүдахиләләри әһатә едир. Мүәјјән бир шәхсә көмәк етмәк үчүн лазым олан вахт вә профилактик тәдбирләрин нөвү бир чох аспектләрдән асылы олараг дәјишә биләр вә бу фәрди еһтијаҹлара әсасланмалыдыр.

Ән күтләвиси үмуми профилактикадыр, о, јенијетмәләрин вә ҝәнҹләрин бүтүн субпопулјасијасыны әһатә едир вә наркотик маддәләрдән истифадәнин ән үмуми сәбәбләринә (макрососиал амилләр) гаршы јөнәлдилмишдир. Бу сәбәбләрә, илк нөвбәдә, кәскин сосиал-тарихи, сијаси вә ја игтисади дәјишикликләр дахилдир ки, бу да мәлум олдуғу кими, истәр-истәмәз ҹәмијјәтдә девиант давраныш сәвијјәсинин, о ҹүмләдән наркоманијанын артмасына сәбәб олур.

Г.Өмәров

Русҹадан чевирәни: Мирһәмидова С.

ТӘБИӘТ

Кәнәләрдән өзүнүзү горујун,еһтијатлы олун!

Јазын кәлиши илә бир чох мүхтәлиф паразит һәшәратләр гыш јухусундан ојанырлар.

Онларын ән тәһлүкәлиләриндән бири, чохлу мүхтәлиф нөвү олан тарла кәнәсидир. Бу кәнәләр инсанлар үчүн чох тәһлүкәлидир.

Крым-Конго һемморакик гыздырмасына кәлдикдә исә, дејиләнә көрә, бу хәстәлик 1945-чи илдә Крымда М.П.Чумаков тәрәфиндән ашкарланыб. Крымда от бичини заманы хәстәләнән хәстә әскәрләрин вә кәнддәки кечкүнләрин ганыны јохлајаркән ашкар едилмишдир.

Һјаломма чинсинин кәнәси Патокенин тәбии мәнбәји кәмиричиләр, ири вә хырдабујнузлу мал-гара, гушлар, мәмәлиләрин вәһши нөвләри,еләчә дә јумурта васитәсилә нәсилләрә вирус өтүрмәјә гадир олан вә өмүр боју вирус дашыјычысы олан кәнәләрин өзләридир. Патокенин мәнбәји хәстә инсан вә ја хәстә һејвандыр. Вирус кәнә дишләмәси вә ја инјексија вә ја ган нүмунәләринин көтүрүлмәси илә бағлы тибби процедурлар васитәсилә өтүрүлүр. Әсас дашыјычылары кәнәләрдир. 2012-чи илдә Русија әразисиндә 74 хәстәлијә јолухма һалы гејдә алыныб: Ростов вилајәтиндә 41, Ставропол вилајәтиндә 24, Һәштәрхан вилајәтиндә 6, Калмыкијада 3. Һәмчинин, хәстәликләр Волгоград вилајәти, Дағыстан Республикасы, Ингушетија, Орта Асија, Чин, Ҝүрҹүстан, Украјна, Болгарыстан, кечмиш Југославија, Пакистан, Газахыстан вә Мәркәзи Асија, Шәрги вә Ҹәнуби Африкада (Конго, Кенија, Уганда, Нигерија), 80% һалларда 20-60 јаш арасы инсанлар хәстәләнир.

Инфексија гапысы кәнә дишләмәси вә ја хырда дәри лезјонлары јериндәки дәридир ки, онлар назокомиал манипулјасијалар заманы хәстәләрин ганы илә тәмасда олурлар(мәсәлән, лазыми тәдбирләр көрүлмәдән апарылан тестләр үчүн ган көтүрәркән). Кәнә дишләмәси илә јерли дәјишикликләр ифадә едилмир. Вирус гана дахил олур вә ретикулоендотелиал системин һүҹејрәләриндә топланыр.

Хәстәлијин икинҹи мәрһәләсиндә вирусун тәкрарланмасындан вә һүҹејрәләрдән јени вирусларын күтләви шәкилдә гана бурахылмасындан сонра организмин үмуми ағыр интоксикасијасы мүшаһидә олунур,дамар ендотелијасы тәсирләнир, онларын кечиричилији артыр, һеморракик диатез инкишаф едир (дәри вә селикли гишаларда, дахили органларда гансызмалар).

Инкубасија мүддәти бир күндән 14 күнә гәдәрдир. Адәтән 2-9 күн. Продромал дөвр јохдур. Хәстәлик сүрәтлә инкишаф едир. Биринҹи мәрһәләдә һәрарәт кәскин шәкилдә јүксәлир, гыса мүддәтдә 39-40 дәрәҹә вә јухары галхыр, баш ағрысы, үшүтмә, бәдән чох күчлү, узун вә селикли гишаларын гызармасы башлајыр. Бәдәнин үмуми интоксикасија әламәтләри вар. Хәстәнин вәзијјәти кәскин шәкилдә писләшир. Дәридә вә селикли гишаларда сәпки, ләкәләр, һематомлар (гематомлар) шәклиндә ганахмалар көрүнүр. Диш әтләринин, инјексија јерләринин ганахмасы артыр. Бурун, утерин ганахма да мүмкүндүр. Гарында, гараҹијәрдә ағры, исһал, гусма, сарылыг, олигурија мүмкүндүр.

Хәстәлик 10-12 күн давам едир, лакин хәстәләр даһа 1-2 ај ағыр олараг, арыг галырлар. Бәзән икинҹи мәрһәлә даһа аз ифадә едилир вә илкин симптомлар кәскин респиратор инфексијалара бәнзәдији үчүн хәстәлик ашкар едилмәдән галыр. Сепсис, ағҹијәр өдеми, очаглы пневмонија, (очаговаја) кәскин бөјрәк чатышмазлығы, отит, тромбофлебит кими фәсадлар мүшаһидә едилә биләр. Она көрә дә өзүнүзү кәнәдән горумалы, гыздырма заманы һәкимә вахтында мүраҹиәт етмәлисиниз.

Г.Өмәров.

Ахшам чајынын ләззәти

Дәрбәнд та дөвру- гәдимдән өз маһаллары, дар күчәләри илә дилләр әзбәри олмушдур. Дәрбәндин доггуз маһалында јашајан бүтүн инсанлар, бир-биринә меһрибан вә доғмадырлар. Онларын бир-биринә олан меһрибанлығыны көрәндә, адам елә билир ки, һамынын бир-биринә гоһумлуғу вар.

Маһалларда јашајан Дәрбәнд әһалиси, Дәрбәндлиләр та кечмишдән һәр ахшам бир араја топланыб чај ичәр вә сөһбәтләшәрдиләр. Бу адәт әнәнә инди дә давам етмәкдәдир. Улу бабаларынын, нәнәләринин адәтләрини һәртәрәфли горујуб сахлајан дәрбәндлиләр, инди дә ејни адәтләрлә јашајырлар. Елә бу күн дә, бу гајда Дәрбәнддә өз јерини тутмагдадыр. Дәрбәндлиләр һәр ахшам, кишиләр бир столда, гадынлар бир столда, бир араја кәлиб чај ичирләр.

Дүздүр инди дүшүнәрсиниз ки, чајы һәр кәс евләриндә дә ичә биләр. Амма белә меһрибанлыгла бир арада, доғмачасына ичилән чајын ајры ләззәти вар. Пүррәнки чај, өзү дә тикә гәндлә, ајры бир аләмдир. Бу күн дә бу табло, кәнардан бахан һәр кәсә көзәл көрүнүр. Бура кәлән һәр кәси, мәһз елә бу мәнзәрә һејран едир. Дәрбәндин гәдим адәт әнәнәләри, гонагпәрвәр инсанлары, бир-бирләринә олан меһрибанлығы, кәлән гонагларын да көнлүнү охшајыр. Бәлкә дә, елә она көрә бу шәһәр севилир.

Дәрбәндин 1-чи маһалынын көзәл ханымларынын, белә меһрибанлығыны көрәндә, јазмаг үчүн илһама кәлир. бир-бири илә аиләчә доғма, меһрибан олан Дәрбәнд әһалиси өз көзәл адәтләрини олдуғу кими дә давам едир. Бах, елә бу мәгамда, белә бир шеир кәлди дилимә:

Әзәлдән Дәрбәнд

Дар олса да маһаллары,
Меһрибандыр инсанлары,
Дөрд тәрәфи һасар, бары,
Беләдир әзәлдән Дәрбәнд.

Инсанлары ахшам чағы,
Олурлар чајын гонағы,
Әтри кәлир мешә, бағын,
Беләдир әзәлдән Дәрбәнд.

Гоншулар да дејә, күлә,
Пај өтүрүр әлдән-әлә,
Кечмиши дә кәлир дилә,
Беләдир әзәлдән Дәрбәнд.

Зејнәб дә јазыр сөз, шеир,
Булаглары нәғмә дејир,
Адам јашамаг истәјир,
Беләдир әзәлдән Дәрбәнд.
03 06 2022.

Дәрбәнд вә онун өвладлары үчүн, нә јазылса да аздыр. Чүнки Дәрбәнд, мәним һәр кәлмәмдә биринҹидир. Бу көзәл ханымларын үрәкачан мәнзәрәсини көрәндә, аз да олса бу барәдә јазмаг истәдим. Мән шәхсән, Дәрбәнд маһалларына јолум дүшәндә, өзүму ајры бир дүнјада һисс едирәм. Бәлкә дә, бу һиссләр мәним Дәрбәндә бағлылығымдандыр.

З. Дәрбәндли
Гәзетин штатданкәнар мүхбири

Ф. ӘЛИЈЕВА-90

Поезијада кечән өмүр

Дағыстан өз мәрд вә истедадлы өвладлары илә танымыр ону истәр елмдә, истәрсә дикәр саһәләрдә тәблиғ едән өвладлары өлүмүндән сонра да јад олунмагда давам едир.

Дағыстан өз шаир вә јазарлары илә дә дүнјаја мәшһурдур. Рәсул Һәмзәтов, Фазу Әлијева кими шаирләри дилләр әзбәри олан республикамыз бу ил дә Фазу Әлијева или олараг. Шаирәнин 90 иллији илә әлагәдар бу илин илк ајындан республикамызын бир чох шәһәрләриндә вә рајонларында поезија кечәләри, поетик анлар вә онун әсәрләриндән ибарәт мөһтәшәм тәдбирләр кечирилир.

Фазу Әлијеванын һәр бир сәтириндә севки дујулур, о севки ки, ону һисс етмәмәк мүмкүн дејил. Анаја севки, вәтәнә севки. Севки мүхтәлиф олур онун поезијасында олан севки һәр шеји әһатә едир. Фазунун әсәрләриндән бахыб ибрәт көтүрмәк дә олар. О ибрәт ки, орада гадын чәсарәти, киши гејрәти ачыг ајдын көрүнүр.

Мән онун Ана поемасындан бир нечә бәнд көтүрүб тәрҹүмә едиб Азәрбајҹанлы бәстәкар Елмир Мәдәтоғлуна көндәрдим. О шеир бәстәкарын руһуну охшады вә һәмин шеирә маһны бәстәләди.

Зәриф бир кәлмәдир, ана кәлмәси,
Аләмә сығмајан мәһәббәти вар.
Гәлбдә зирвәләрин, јаныр шөләси,
Уча зирвәләри ајрыр јоллар.

Фазу Әлијеванын ана севкисинин јүксәклији дә бу шеирдә даһа чох көрүнүр.

З.Дәрбәндли

Јај кәлир

Илин һәр фәсли көзәлдир, амма јајын исә ајры көзәллији вар. Јајда чәмәнләр рәнкарәнк олур, чөлләр ал-әлван олур. Бүтүн бунлары көрәндә, шаир нечә јазмасын? Шаири дилә кәтирмәк, һәр һалын күчү дејил. Әсл сөз хиридарыны дилә кәтирмәк үчүн, кәрәк елә бир мөҹүзә ола ки, шаир илһама кәлә.

Јај инсанын руһуну охшајыр, инсанын јај фәслиндә руһу динҹәлир. Јајда мејвәләр јетишир, һәр мејвәнин дә әсл ләззәтини дадырсан.

Зејнәби мәст ејләјир,
Јарадыр маһны ,шеир,
Үрәк күлмәк истәјир,
Јај фәсли белә олур.

М. Сејидов

Мејвәләр

Алма чана дәрмандыр,
Ҝилас она һејрандыр,
Чијәләји чејрандыр,
Јај фәсли белә олур.

Алчасы үрәк ачыр,
Әриҹиндән дәрд гачыр,
Гајаларда күл ачыр,
Јај фәсли белә олур.

Чичәкләри рәнкбәрәнк,
Чиләләнир мин аһәнк,
Чәмәнләри бәр-бәзәк,
Јај фәсли белә олур.

Особенности весеннего призыва 2022 года

В военном комиссариате городов Дербент и Дагестанские Огни, Дербентского района встреча с представителем средств массовой информации города Дербент, военного комиссара Республики Дагестан полковника Д.М. Мустафаева, в ходе которой он рассказал об особенностях весеннего призыва 2022 года

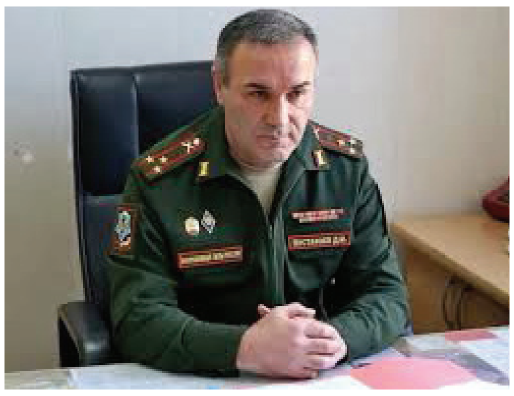

1. По организации и проведению призыва граждан на военную службу в Республике Дагестан.

В период с 1 апреля по 15 июля 2022 года в соответствии с Указом Президента Российской Федерации №167 и приказом Министра обороны Российской Федерации в Республике Дагестан начались мероприятия призыва граждан на военную службу граждан 1995-2004 годов рождения.

В соответствии с Распоряжением Главы Республики Дагестан от 20 марта 2022 года №27–рг «О республиканской призывной комиссии и призывных комиссиях муниципальных районов и городских округов Республики Дагестан на период проведения призыва граждан на военную службу весной 2022 года» призыв будут осуществлять 53 призывных комиссий, а также к работе призывных комиссий будут привлечены 7 общественных организаций, представители которых получат право участия в заседаниях районных и городских призывных комиссиях.

Из республики Дагестан на военную службу предстоит отправить около 3000 тысяч новобранцев, в том числе с городов Дербент, Дагестанские Огни и Дербентского района более 250. Они будут направлены во все виды и рода Вооруженных Сил Российской Федерации, а также в другие войска, где законом предусмотрена воинская служба.

В настоящее время военную службу по призыву проходят более 200 дербентцев. По информации, поступающей из воинских частей, наши земляки с честью выполняют свой воинский долг, достойно продолжают славные традиции воинов-дагестанцев.

Во второй декаде мая 2022 года запланированы отправки призывников в войска, они будут направляться к местам прохождения военной службы автомобильным, железнодорожным и авиационным транспортом.

Перед убытием к месту несения службы все призывники будут переодеты в повседневную форму одежды: для ВМФ –черного цвета, для ВКС и ВДВ-синего, для остальных видов и родов войск –зеленого цвета.

Закончится весенняя призывная кампания 15 июля 2022 года.

Для успешного выполнения задания мероприятия призыва граждан на военную службу предстоит выполнить с учетом опыта, полученного в ходе проведения осеннего призыва 2021 года.

В период весеннего призыва в военном комиссариате городов Дербент, Дагестанские Огни и Дербентского района будет работать «прямая телефонная линия» по вопросам призыва граждан на военную службу по телефону 8(87240) 4-28-54; время работы с 9.00-13.00

2. Особенности весеннего призыва 2022 года

Отвечая на вопросы, Военный комиссар РД пояснил, что наши призывники будут проходить военную службу по призыву только на территории Российской Федерации во всех видах и родах войск Вооруженных Сил Российской Федерации. В специальной военной операции на Украине, а также в республиках ЛНР и ДНР участие принимать не будут.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

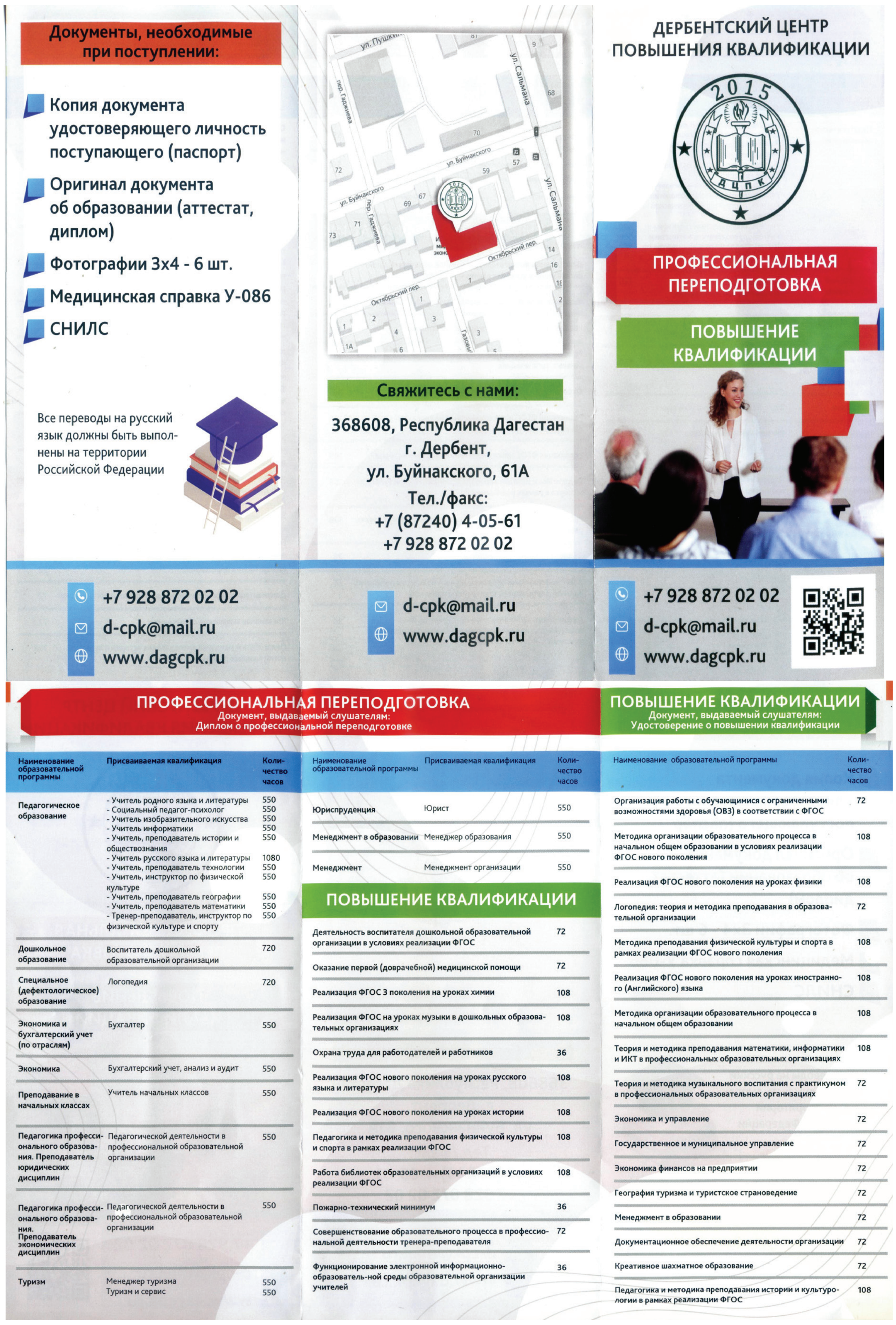

Документы, необходимые при поступлении:

- Копия документа удостоверяющего личность поступающего (паспорт)
- Оригинал документа об образовании (аттестат, диплом)
- Фотографии 3х4 - 6 шт.
- Медицинская справка У-086
- СНИЛС

Все переводы на русский язык должны быть выполнены на территории Российской Федерации

Свяжитесь с нами:

368608, Республика Дагестан
г. Дербент,
ул. Буйнакского, 61А
Тел./факс:
+7 (87240) 4-05-61
+7 928 872 02 02

ДЕРБЕНТСКИЙ ЦЕНТР ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ

2015

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПЕРЕПОДГОТОВКА

ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ

+7 928 872 02 02
d-cpk@mail.ru
www.dagcpk.ru

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПЕРЕПОДГОТОВКА
Документ, выдаваемый слушателям:
Диплом о профессиональной переподготовке

Наименование образовательной программы	Присваиваемая квалификация	Количество часов
Педагогическое образование	- Учитель родного языка и литературы - Социальный педагог-психолог - Учитель изобразительного искусства - Учитель информатики - Учитель, преподаватель истории и обществознания - Учитель русского языка и литературы - Учитель, преподаватель технологии - Учитель, инструктор по физической культуре - Учитель, преподаватель географии - Учитель, преподаватель математики - Тренер-преподаватель, инструктор по физической культуре и спорту	550 550 550 550 550 1080 550 550 550 550 550
Дошкольное образование	Воспитатель дошкольной образовательной организации	720
Специальное (дефектологическое) образование	Логопедия	720
Экономика и бухгалтерский учет (по отраслям)	Бухгалтер	550
Экономика	Бухгалтерский учет, анализ и аудит	550
Преподавание в начальных классах	Учитель начальных классов	550
Педагогика профессионального образования. Преподаватель юридических дисциплин	Педагогической деятельности в профессиональной образовательной организации	550
Педагогика профессионального образования. Преподаватель экономических дисциплин	Педагогической деятельности в профессиональной образовательной организации	550
Туризм	Менеджер туризма Туризм и сервис	550 550
Юриспруденция	Юрист	550
Менеджмент в образовании	Менеджер образования	550
Менеджмент	Менеджмент организации	550

ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ
Документ, выдаваемый слушателям:
Удостоверение о повышении квалификации

Наименование образовательной программы	Количество часов
Деятельность воспитателя дошкольной образовательной организации в условиях реализации ФГОС	72
Оказание первой (доврачебной) медицинской помощи	72
Реализация ФГОС 3 поколения на уроках химии	108
Реализация ФГОС на уроках музыки в дошкольных образовательных организациях	108
Охрана труда для работодателей и работников	36
Реализация ФГОС нового поколения на уроках русского языка и литературы	108
Реализация ФГОС нового поколения на уроках истории	108
Педагогика и методика преподавания физической культуры и спорта в рамках реализации ФГОС	108
Работа библиотек образовательных организаций в условиях реализации ФГОС	108
Пожарно-технический минимум	36
Совершенствование образовательного процесса в профессиональной деятельности тренера-преподавателя	72
Функционирование электронной информационно-образователь-ной среды образовательной организации учителей	36
Организация работы с обучающимися с ограниченными возможностями здоровья (ОВЗ) в соответствии с ФГОС	72
Методика организации образовательного процесса в начальном общем образовании в условиях реализации ФГОС нового поколения	108
Реализация ФГОС нового поколения на уроках физики	108
Логопедия: теория и методика преподавания в образовательной организации	72
Методика преподавания физической культуры и спорта в рамках реализации ФГОС нового поколения	108
Реализация ФГОС нового поколения на уроках иностранного (Английского) языка	108
Методика организации образовательного процесса в начальном общем образовании	108
Теория и методика преподавания математики, информатики и ИКТ в профессиональных образовательных организациях	108
Теория и методика музыкального воспитания с практикумом в профессиональных образовательных организациях	72
Экономика и управление	72
Государственное и муниципальное управление	72
Экономика финансов на предприятии	72
География туризма и туристское страноведение	72
Менеджмент в образовании	72
Документационное обеспечение деятельности организации	72
Креативное шахматное образование	72
Педагогика и методика преподавания истории и культурологии в рамках реализации ФГОС	108

Саһәләр зијан вериҹиләрдән тәмизләнир

Ҝәләҹәк мәһсул үчүн тәһлүкә јарадан зијанвериҹиләрә гаршы Дағыстанын тәсәррүфатларында фәал мүбаризә апарырлар.

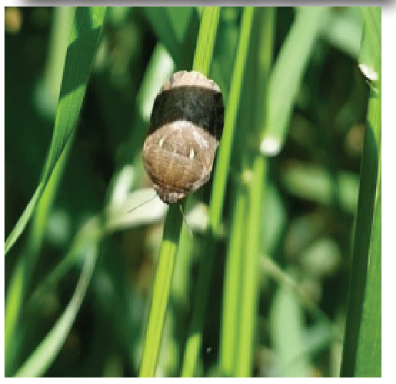

ДР үзрә Росселхоз сентрин мәтбуат-хидмәтиндән информасија Аҝентлијинә верилмиш мәлумата ҝөрә тәһлүкәли зијанвериҹиләр Кизлјар рајонунун «Ирәли» кәнд истиһсалат коперативинин әкин саһәләриндә тапылмышдыр. «Зијанвериҹиләрин бир нечә нөвү ашкар едилмишдир. Онларын арасында клоб «черепашка», пијавитса, злаковые тлја» вардыр дејә мәлуматда билдирилир.

Гејд едилмишдир ки, ҝәләҹәк мәһсула пис тәсир ҝөстәрән бу ҹүр һәшаратлары мәһв ән илк мәрһәләләрдән ләғв едилир. Бу она ҝөрә ваҹибдир ки, сүфрәләри кичик галыб мәһв етмәк даһа асандыр.

К.Бабајева

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
Ҝ.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӨМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ

Еһм оператору
С. МИРҺӘМИДОВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59, факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММҸ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүраҹиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолоҝијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија виситәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолоҝијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда ҝедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун ҝәлмәјә биләр.

Индекс: ПА463
Чапа имзаланды: 22.06. 2022.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №